

การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย โดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐานของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญาคุณ

The Development of Thai Subject Lesson Plan by Using Brain Based Learning Technique Involved for Intellectual Disabilities Student Suphanburipanyanukul

พิมพ์ชญา ธนาพรพงศ์สถิต¹ และวัชรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยโดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐาน 2) หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐาน และ 3) ศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ออกไปใช้โดยนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญาคุณ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2563 จำนวน 99 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย 2) แบบประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ 3) แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ และ 4) แบบสอบถามความเหมาะสมและความเป็นไปได้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยโดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐาน ได้แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน มี 8 องค์ประกอบดังนี้ (1) มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด (2) สาระสำคัญ (ความคิดรวบยอด) (3) สาระการเรียนรู้ (4) ภาระงาน (สะท้อนการจัดกิจกรรม) (5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (6) กิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน (7) สื่อ/แหล่งเรียนรู้ และ (8) บันทึกหลังการสอน 2) ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐาน โดยภาพรวมมีความสอดคล้องเท่ากับ 0.98 และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 และ 3) การศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ออกไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15 และมีความเป็นไปได้ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38

คำสำคัญ : การพัฒนา แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย และรูปแบบสมองเป็นฐาน

¹ สาขาวิชาการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา E-mail : gb.bovy@gmail.com

² สาขาวิชาการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Abstract

The purpose of this study were: 1) to develop of Thai subject the lesson plan involved by using brain based learning technique 2) to find out the effective of lesson plan by using brain based learning technique, and 3) to study the suitable and the possibility of lesson plan involved Thai subject by using brain based learning technique of Intellectual Disabilities students that using purposive sampling method were included 99 special education teachers by purposive sampling the schools. The instruments for study were 1) Thai subject the lesson plan involved by using brain based learning technique 2) the evaluation of suitability Thai subject in lesson plan involved by using brain based learning technique 3) The evaluation of possibility in lesson plan involved Thai subject 4) the questionnaire of suitability and possibility for putting into use the plan. The data collect by percentage, means, and standard deviation. The result dedicated 1) the lesson plan involved Thai subject by using brain based learning technique of Intellectual Disabilities students Suphanburipanyanukul school has been developed efficiency among 10 lesson plan comprises the details (1) course standard learning (2) course description (3) purpose of study (4) task (5) assessment and evaluate (6) activity (7) equipment for study (8) writing after using plan. 2) The effective in lesson plan verify by experts the study were found to be in the congruence and the holistic view of suitability was highest level and mean was 4.17, 3) The study in suitability and possibility for use in lesson plan involved Thai subject by using brain based learning technique of Intellectual Disabilities students in holistic view was high and mean was 3.51 the possibility in holistic view was high and mean was 4.38.

Keyword: The Development, Thai Subject Lesson Plan, Brain Based Learning

วันที่รับบทความ : 12 กันยายน 2563

วันที่แก้ไขบทความ : 28 พฤศจิกายน 2563

วันที่ตอบรับบทความ : 18 ธันวาคม 2563

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของงานวิจัย

การศึกษาถือเป็นเครื่องมือขั้นพื้นฐานที่ใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันเพื่อความอยู่รอด เป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นและลักษณะจิตใจที่ดีงาม ในการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา มนุษย์คอยแสวงหากระบวนการต่าง ๆ เพื่อให้ตนเองเกิดการเรียนรู้ผ่านการถ่ายทอดความรู้ด้วย

วิธีที่แตกต่างกันออกไป รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 54 ว่า “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลา 12 ปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ที่ได้ให้ความหมายของคนพิการว่าหมายถึง บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรม

ในชีวิตประจำวัน หรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การสื่อสาร การเคลื่อนไหว จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่นใดประกอบกับการมีอุปสรรคในด้านต่าง ๆ ร่วมด้วย และมีความจำเป็นพิเศษทางการศึกษาที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือในด้านใดด้านหนึ่ง เพื่อให้คนพิการนั้นสามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างเช่นบุคคลทั่วไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ตระหนักถึงภารกิจที่สำคัญ ในการพัฒนาประชากรของชาติ ให้เป็นคนไทยในอนาคตต้องมีความพร้อมทางกายใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ครบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น รักชาติ ศาสนา และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560) มาตรา 54 กล่าวว่า กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการกำกับ ดูแลมาตรฐานของการศึกษา ซึ่งเป็นองค์กรที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนระบบการศึกษาของประเทศซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคน ประชากร ทรัพยากรบุคคลของประเทศให้มีคุณภาพ เมื่อการจัดการศึกษามีความสำคัญ บทบาทหน้าที่ของครูจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก อารีรัตน์ วัฒนสิน (2543, หน้า 2) กล่าวว่า ครู คือ บุคคลที่มีความมุ่งมั่นในการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาได้ครบทุกด้าน ทั้งความดี ความเก่ง สุขภาพกายแข็งแรงมีความมั่นคงทางอารมณ์ มีพื้นฐานในการศึกษาต่อ และพื้นฐานในการประกอบอาชีพ สามารถออกแบบการเรียนรู้ได้ ตามแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 นอกจากนี้ สอองค์ ดำเนินสวัสดิ์ (2539, หน้า 75) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านที่เกิดปัญหาจากตัวครูว่า วิธีการสอนของครูที่มุ่งการอ่านแบบเรียนเพียงอย่างเดียวและระบบการสอนที่มุ่งให้นักเรียนเกิดความเป็นปฏิปักษ์กับหนังสือ

เมื่อทราบปัญหาการอ่านของนักเรียนแล้ว ครูซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสอนอ่าน จึงควรคิดค้นวิธีที่จะส่งเสริมนักเรียนให้รักการอ่าน ซึ่งการนำกิจกรรมมาช่วยสอนจะเป็นเครื่องมือนำไปสู่ความสำเร็จเช่นเดียวกับคำกล่าวของสุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2544, หน้า 75) ที่กล่าวถึงปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการอ่านในปัจจุบันว่าการสอนอ่านมักไม่ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์เพราะมีปัญหาสำคัญที่เกี่ยวข้องหลายประการ คือ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวครู ครูไม่เข้าใจวิธีการสอนอย่างแท้จริง ส่วนมากจะกำหนดวัตถุประสงค์ให้นักเรียนอ่านเรื่องโดยไม่มีวัตถุประสงค์อื่น ซึ่งถ้าครูผู้สอนให้นักเรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์ของการอ่านในลักษณะต่าง ๆ ตามความสามารถ นักเรียนก็จะนำวิธีการอ่านไปใช้ประโยชน์ในการอ่านได้อย่างเหมาะสม และการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐานภาษาไทยให้เป็นไปตามนโยบายปี พ.ศ. 2558 เป็นปีปลอดนักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ที่กำหนดมาตรการให้สถานศึกษาปลอดการอ่านออกเขียนไม่ได้ให้ผู้บริหารและครูทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบแก้ไขปัญหาการอ่านเขียนของนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถเชื่อมโยงการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนอ่านได้อ่านรู้เรื่องและสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิ และโอกาสได้รับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การศึกษาสำหรับคนพิการนั้นให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกสื่อบริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกระทรวงนักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา มีความสามารถในการเรียนรู้ไม่เท่าเด็กปกติในวัยเดียวกันและยังมีพฤติกรรมมารปรับตัวไม่เป็นที่ตามลำดับ

ขั้น หรือมีพัฒนาการล่าช้าอย่างชัดเจน จะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มักจะอ่านและเขียนหนังสือไม่ได้ อีกทั้งยังมีข้อจำกัดเรื่องความจำ ความคิด และการใช้เหตุผล ซึ่งข้อจำกัดเหล่านี้มีผลต่อการเรียนรู้เรื่องการอ่านและการเขียนของเด็กเป็นอย่างมาก จึงทำให้การที่จะเรียนรู้ในรายวิชาอื่น ๆ ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตที่ค่อนข้างจะลำบาก นักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา ระดับเรียนได้ คือนักเรียนที่มีระดับเขาว์ปัญญา ประมาณ 50-70 ซึ่งเด็กกลุ่มนี้มีความสามารถทางภาษา สามารถสื่อความหมายได้ ช่วยเหลือตนเองได้ เช่น อาบน้ำ แต่งตัว และรับประทานอาหารเองได้ สามารถเรียนร่วมใน ประถมศึกษา สามารถฝึกอาชีพหรือช่วยงานง่าย ๆ ของ ครอบครัวและประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางด้านสติปัญญา ระดับเรียนได้ จะมีข้อจำกัดในการเรียนรู้ มีระดับผลการเรียนต่ำ โดยเฉพาะวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเขียน การอ่าน และเลข มีความล่าช้าในการเรียนวิชาต่าง ๆ เรียนไม่ทันเพื่อน ยากลำบากในการทำ ความเข้าใจความหมายโดยเฉพาะสิ่งที่เป็นามธรรม มีความล่าช้าในการแยกแยะรูปร่าง พัฒนาการด้านภาษาล่าช้ากว่าเด็กปกติ (ดารณี ธนภูมิ, 2546, หน้า 207)

จะเห็นได้ว่าปัญหาทางการอ่านและการเขียน สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาส่งผลกระทบต่อ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก การสอนอ่านและเขียนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจึงต้องคำนึงถึงวุฒิภาวะทางสมองของเด็กเป็นสำคัญ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการทำงานของสมองของนักเรียน โดยนำการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain Based Learning) มาใช้พัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนวิชาภาษาไทยหลักพื้นฐานของการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานนั้น ช่วยสนับสนุนการสอนอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจาก การสอนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน เป็นการสอนที่ช่วยสร้างบรรยากาศที่ตื่นตัวและผ่อนคลาย มีกระบวนการเรียนการสอนที่ใช้ประสบการณ์หลายอย่างทำให้เกิดการ ซึมซับของการเรียนรู้ (อารี สันทรวี, 2554, หน้า 77)

เป็นกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นสมองส่งเสริมให้เกิดเกิดจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนฝึกทำโดยทดลองใช้ความรู้ด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ได้ฝึกทำซ้ำจนเข้าใจ และมองเห็นกฎเกณฑ์ขององค์ความรู้ด้วยบรรยากาศที่สนุกสนานน่าสนใจ และกระตุ้นให้อยากรู้อยากลอง (พรพิไล เลิศปรีชา และอัครภูมิ จารุกร, 2550, หน้า 68-78) ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการของสมองได้อธิบายว่าเด็กวัยประถมต้นเป็นช่วงวัยที่สมองจะมีพัฒนาการอย่างรวดเร็ว และสามารถเก็บข้อมูลได้เป็นจำนวนมาก การสอนต้องพยายามกระตุ้นวงจรอารมณ์ ทำให้สมองรู้สึกในทางบวก ทำให้ข้อมูลที่ส่งเข้าไปเป็นข้อมูลที่แปลกใหม่ เข้มข้น จัดจ้านน่าตื่นตื้น เมื่อมีความสนใจแล้วนักเรียนก็จะเข้าใจสิ่งที่สอนได้ง่าย ข้อมูลที่ป้อนเข้าไปก็就会被บันทึกไว้อย่างดี (พรพิไล เลิศปรีชา และอัครภูมิ จารุกร, 2550, หน้า 9-23) กระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อพัฒนาสมอง คือกระบวนการที่จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาไทยช่วงอายุ 7-9 ปี ด้วยวิธีการที่สมองอยากจะเรียน ระยะเวลาเป็นระยะที่พัฒนาการทางสมองของผู้เรียนพร้อมรับการพัฒนาอย่างเต็มที่

การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน เป็นการนำข้อมูลเป็นการนำข้อมูลจากงานวิจัยทางด้านประสาทวิทยามาปรับใช้ด้านการศึกษา เป็นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถีการเรียนรู้และการทำงานของสมองตามธรรมชาติ เพราะการเรียนรู้เกิดขึ้นผ่านการเชื่อมโยงระหว่างเซลล์ประสาทและเครือข่ายข้อมูลในสมองโดยใช้สมองทั้งสองส่วนไม่แยก ซีกซ้ายซีกขวาออกจากกัน สมองมีความรู้ จำได้นานเมื่อมีการทบทวนความรู้เดิม การทบทวนซ้ำบ่อย และการนำความรู้เดิมไปสัมพันธ์เชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้กว้างขวางขึ้น สมองจะสามารถทำงานได้ดีเมื่ออยู่ในภาวะอารมณ์ที่ดีและสมองสามารถเปลี่ยนโครงสร้างได้ หากได้รับการพัฒนาซึ่งเกิดจากปัจจัยที่ดีมีอิทธิพลอันได้แก่ ภาวะโภชนาการ การออกกำลังกายความท้าทาย การประเมิณผล ความรัก พันธุกรรมและงานศิลปะ บางครั้งการพัฒนาของสมองอาจถูกปิดกั้นทำให้ไม่สามารถเกิดการเรียนรู้ได้โดยสิ่งต่อไปนี้ประการใดประการหนึ่งนั้นคือ

การถูกเพ่งเล็งการถูกข่มขู่ทางร่างกายการเคร่งครัดในระเบียบวินัยการเรียนที่ยาก ความอายและสภาพแวดล้อมที่ไม่ปลอดภัย ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานต้องคำนึงถึงว่าสมองของผู้เรียนมีรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกันเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคล อารมณ์ของผู้เรียนคือสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องการเวลาพักเพื่อผ่อนคลายและเรียบเรียงข้อมูลในสมอง ผู้สอนควรจัดสรรเวลาให้พักครั้ง การเรียนในแต่ละครั้ง

การแก้ปัญหาการอ่านคำของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เริ่มด้วยการสร้างและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การอ่านและสะกดคำจากรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้แบบเดิมพัฒนามาใช้รูปแบบใหม่ ๆ ทำให้นักเรียนได้เกิดการพัฒนาโดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐานเพื่อให้นักเรียนได้เกิดการตื่นตัวและการผ่อนคลายของสมอง พร้อมทั้งจะรับความรู้ใหม่ ๆ (อัจฉรา ชิวพันธ์, 2551, หน้า 2-4) กล่าวว่า ผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดคือครู ต้องมีการวางแผนในการจัดการเรียนการสอนอย่างรอบคอบโดยมุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยคำนึงถึงวุฒิภาวะและความแตกต่างระหว่างบุคคล การเล่นเกม การจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อส่งผลต่อเด็กให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพสอดคล้องกับ (สุวิทย์ มูลคำ, 2551, หน้า 22) ครูผู้สอนจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ การฝึกการพัฒนาเพื่อมีการวางแผนจัดกิจกรรม การเรียนรู้ในลักษณะที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้และทำงานแบบท้าทายอยู่เสมอที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการฝึกฝนและแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ในทุกด้าน ทำให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนาเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ

จากการศึกษาความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ครูผู้สอนยังใช้รูปแบบการสอนแบบเดิมและยังไม่สอดคล้องกับการพัฒนาของผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพและสมรรถนะการอ่านอย่างมีคุณภาพในปัจจุบัน จึงสะท้อนให้เห็นว่าครูผู้สอนควรได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่แปลกใหม่ ในการจัดการเรียนการสอนให้

เหมาะสมกับผู้เรียน อีกทั้งการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบและวิธีสอนที่แปลกใหม่จะช่วยให้ครู ผู้สอนได้มีการพัฒนาและคิดค้นนวัตกรรม เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้ดีขึ้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐานในการจัดการเรียนการสอนของครูปัจจุบัน เพื่อนำไปใช้พัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย โดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐานของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนเพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยโดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐาน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

1.2.2 เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐานของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

1.2.3 เพื่อศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐาน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไปใช้ในการจัดการเรียนรู้

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ รวมทั้งสิ้น 132 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 99 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบสมมองเป็นฐาน

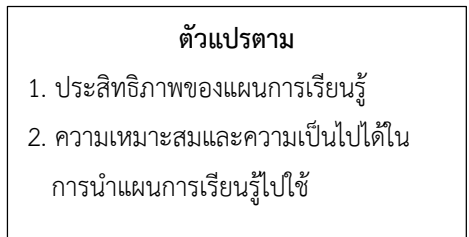
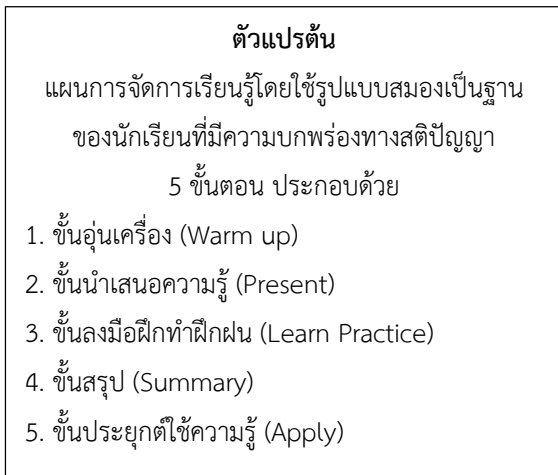
2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

2.2.2 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้

3. เนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้ คือ การอ่านคำพื้นฐาน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563

1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2. วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่
ระยะที่ 1 การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยโดยใช้รูปแบบสมมองเป็นฐาน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 10 แผน

ระยะที่ 2 การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย โดยใช้รูปแบบสมมองเป็นฐาน

1.4 สมมติฐานการวิจัย

1.4.1 แผนการจัดการการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบสมมองเป็นฐาน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล มีองค์ประกอบครบถ้วน

1.4.2 แผนการจัดการการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบสมมองเป็นฐาน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

1.4.3 แผนการจัดการการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบสมมองเป็นฐาน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมากขึ้นไป

ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 8 ด้าน ประเมินทุกแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน

ระยะที่ 3 การศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย โดยใช้รูปแบบสมมองเป็นฐาน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่องการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย โดยใช้รูปแบบสมมองเป็นฐาน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล

1. ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย โดยใช้รูปแบบสมมองเป็นฐาน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา พบว่า ได้แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย โดยใช้รูปแบบสมมองเป็นฐาน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการใช้รูปแบบสมมองเป็นฐาน จากเอกสาร ตำรา บทความทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย โดยใช้รูปแบบสมมองเป็นฐาน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มี 5 ขั้นตอน ในการจัดการเรียนรู้ คือ ขั้นอุ่นเครื่อง ขั้นนำเสนอความรู้ ขั้นลงมือฝึกทำ-ฝึกฝน ขั้นสรุป และขั้นประยุกต์ใช้ความรู้ จำนวน 10 แผน มี 8 องค์ประกอบดังนี้ 1) มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด 2) สาระสำคัญ (ความคิดรวบยอด) 3) สาระการเรียนรู้ 4) ภาระงาน (สะท้อนการจัดกิจกรรม) 5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 6) กิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน 7) สื่อ/แหล่งเรียนรู้ และ 8) บันทึกหลังการสอน

2. ผลการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบสมมองเป็นฐานของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีความสอดคล้องเท่ากับ 0.98 และความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยโดยใช้รูปแบบสมมองเป็นฐาน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล (ของผู้เชี่ยวชาญ)

การประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยโดยใช้รูปแบบสมมองเป็นฐาน	แปลผล
1. แผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนด	มากที่สุด
2. แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน	มากที่สุด
3. ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และสาระการเรียนรู้มีความสอดคล้องกัน	มากที่สุด
4. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ และสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน	มากที่สุด
5. สาระการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเวลาในการจัดการเรียนรู้	มากที่สุด
6. กระบวนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด	มากที่สุด
7. กระบวนการจัดการเรียนรู้กระตุ้นให้นักเรียนได้ค้นพบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	มากที่สุด
8. สื่อ/แหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับตัวชี้วัดและกระบวนการจัดการเรียนรู้	มากที่สุด
9. การวัดและประเมินผลระบุเครื่องมือวัดไว้อย่างชัดเจน	มากที่สุด
10. การวัดและประเมินผลครอบคลุมพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในตัวชี้วัด	มากที่สุด
รวม	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยโดยใช้รูปแบบสมมองเป็นฐานของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 10 แผน โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.92 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ๆ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีจำนวน 2 ข้อ คือ ด้านแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดและด้านการวัดและประเมินผลครอบคลุมพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในตัวชี้วัดมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.38 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากันคือ 0.32

3. ผลการศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบสมมองเป็นฐาน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย โดยใช้รูปแบบสมมองเป็นฐาน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล โดยภาพรวม

ข้อ ที่	รายการ	ระดับ
1	ด้านการจัดเนื้อหากิจกรรมให้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน	มาก
2	ด้านการฝึกทักษะกระบวนการคิดการประยุกต์ใช้ความรู้ในการแก้ปัญหา	มาก
3	ด้านการออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง	มาก

4	ด้านการบูรณาการการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบสมมองเป็นฐานผสมผสานความรู้ต่าง ๆ	มากที่สุด
5	ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการรับบรรยากาศสภาพแวดล้อมให้กับผู้เรียนรู้โดยใช้รูปแบบสมมองเป็นฐานเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้	มาก
	รวม	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมทุกด้านของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย โดยใช้รูปแบบสมมองเป็นฐาน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.65 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.68

4. อภิปรายผล

4.1 ผลการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย โดยใช้รูปแบบสมมองเป็นฐาน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล พบว่าได้แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน ได้แก่ แผนที่ 1 เรื่องคำที่มีรูปวรรณยุกต์ แผนที่ 2 เรื่องคำที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์ แผนที่ 3 เรื่องมาตราตัวสะกด แม่ ก กา กง กม แผนที่ 4 เรื่อง มาตราตัวสะกด แม่ กก กต แผนที่ 5 เรื่อง มาตราตัวสะกดแม่ กบ เกอว แผนที่ 6 มาตราตัวสะกดแม่ กน เกย แผนที่ 7 เรื่องคำควบกล้ำ แผนที่ 8 เรื่องอักษรนำแผนที่ 9 เรื่อง สระ แผนที่ 10 เรื่อง การอ่านแจกลูกคำ ในแผนการจัดการเรียนรู้มี 8 องค์ประกอบดังนี้ 1) มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด 2) สารระสำคัญ (ความคิดรวบยอด) 3) สารระการเรียนรู้ 4) ภาระงาน (สะท้อนการจัดกิจกรรม) 5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 6) กิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน 7) สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ 8) บันทึกหลังการสอน สอดคล้องกับงานแนวคิดของ วิจารณ์ จักรอศราพงษ์ (2553, หน้า 23) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

นั้น ควรมีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ จุดประสงค์ การเรียนรู้ สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การบูรณาการสอดแทรกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ชัดเจน นอกจากนี้สอดคล้องกับแนวคิดงานวิจัยของ วัฒนาพร รัชงษ์ (2542, หน้า 2) กล่าวว่า การจัดทำแผนการจัดการ เรียนรู้เป็นการส่งเสริมให้ครูผู้สอนค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับ หลักสูตร เนื้อหาวิชา เทคนิคการเรียนการสอน การเลือกใช้ สื่อ การวัดและประเมินผล ตลอดจนประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจำเป็นทั้งยังช่วยให้ครูมีความมั่นใจในการสอน ส่วน อภรณ์ ใจเที่ยง (2540, หน้า 219) กล่าวว่า ลักษณะ ของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ไว้ดังนี้ 1) สอดคล้องกับ หลักสูตร 2) นำไปใช้ได้จริงและมีประสิทธิภาพ 3) เขียน อย่างถูกต้องตามหลักวิชา เหมาะสมกับผู้เรียนและ ระยะเวลาที่กำหนด 4) มีความกระชับชัดเจนทำให้ผู้อ่าน เข้าใจง่ายและเข้าใจได้ตรงกัน และ 5) มีรายละเอียดมาก พอที่ทำให้ผู้สอนสามารถนำไปใช้สอนได้ทุกหัวข้อใน แผนการจัดการเรียนรู้ มีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของปนัดดา ปานโย (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์หน่วยสิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อม ในท้องถิ่นระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 พบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมมากที่สุด 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 3) นักเรียน มีความพึงพอใจในแผนการจัดการเรียนรู้ระดับมากดังนั้น จึงสรุปได้ว่า องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ควรประกอบด้วย หัวข้อแผนการจัดการเรียนรู้ ผลการ เรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อหรือแหล่งการเรียนรู้ การวัด และการประเมินผล และบันทึกหลังสอน และแผน การจัดการเรียนรู้ที่ดี จะต้องเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ สอดคล้องกับหลักสูตรเป็นแนวทางให้ผู้สอนอย่างชัดเจน มีองค์ประกอบที่ครบถ้วน เข้าใจง่าย และนำไปใช้สอนได้จริง นักเรียนเกิดทักษะจริงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้

4.2 ผลการหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบสมมองเป็นฐานของนักเรียนที่มีความบกพร่อง ทางสติปัญญา หลังจากที่ได้ผู้วิจัยได้พัฒนาโครงร่างแผนการ จัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำไป ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาและ องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย หลังจากตรวจสอบแล้วผู้วิจัยนำกลับมาปรับปรุงแก้ไขอีก ครั้งหนึ่ง เมื่อปรับปรุงเสร็จแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการสอนนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยโดยใช้รูปแบบ สมมองเป็นฐานอยู่ในเกณฑ์คุณภาพระดับมากที่สุด ดังนี้ 1) แผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ที่ กำหนดกล่าวคือ มีการจัดทำเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตร 2) การวัดและประเมินผลครอบคลุมพฤติกรรมที่กำหนดไว้ ในตัวชี้วัด กล่าวคือ ในแผนการจัดการเรียนรู้มีการวัดและ ประเมินผลในแผนทุกแผน ซึ่งประกอบด้วย วิธีการ เครื่องมือ เช่น แบบบันทึกคะแนนแบบฝึกหัด แบบสังเกตพฤติกรรม แบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ แบบประเมิน สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการคิด และ ด้านความสามารถในการสื่อสาร และเกณฑ์ที่ใช้ในการ ประเมิน 3) แผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบที่สำคัญ ครบถ้วน กล่าวคือ ในแผนการเรียนรู้มีองค์ประกอบที่สำคัญ 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด 2) สาระสำคัญ (ความคิดรวบยอด) 3) สาระการเรียนรู้ 4) ภาระงาน (สะท้อนการจัดกิจกรรม) 5) การวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ 6) กิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน 7) สื่อ/แหล่งเรียนรู้ และ 8) บันทึกหลังการสอน ซึ่งมีองค์ประกอบครบถ้วนทุก แผน

4.2.1 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของแผนการ จัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบสมมองเป็นฐาน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล พิจารณาโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 0.98 พบว่า แผนการ จัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน มีความสอดคล้องทั้งในด้าน ของมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดที่มีความสอดคล้องกันกับ

เนื้อหาสาระภายในแผนการจัดการเรียนรู้ สาระสำคัญ (ความคิดรวบยอด) มีความสอดคล้องกับหัวข้อการสอน รวมถึงมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ สอดคล้องกับตัวชี้วัดตามที่หลักสูตรกำหนด ภาระงานมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด การวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด และบันทึกหลังการสอนที่สอดคล้องและครอบคลุมในทุกส่วน ดังนั้นแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบสมอเป็นฐาน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา โรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญานุกูล มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และมีความสอดคล้องและเหมาะสมในการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภัทราพร ทำคาม (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมอเป็นฐาน ร่วมกับแผนผังความคิด วิเคราะห์กับความตรงเชิงเนื้อหาด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ได้ค่าเท่ากับ 0.87 นับว่าเป็นรูปแบบที่มีคุณภาพ สามารถนำไปใช้ได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพันธ์ เวชแดง (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องผลการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้สมอเป็นฐานเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนสมอเป็นฐานของนักเรียนมีทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทยที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 87.50 ของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 80 ขึ้นไป ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทยของนักเรียนหลังเรียนตามรูปแบบสมอเป็นฐาน พบว่า ผลการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยโดยใช้รูปแบบสมอเป็นฐานของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 10 แผน โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแต่ละแผน และมีองค์ประกอบสำคัญภายในแผนการเรียนรู้ครบถ้วน ตัวชี้วัด สาระสำคัญ และสาระการเรียนรู้มีความสอดคล้องกันกับเรื่องที่จะสอน และสอดคล้องกันตามหลักสูตรกำหนด มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ทั้งในส่วนของทฤษฎีและปฏิบัติ พร้อมทั้งมีกระบวนการคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน สาระการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเวลาในการจัดการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด กระบวนการจัดการเรียนรู้กระตุ้นให้นักเรียนได้ค้นพบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง สื่อ/แหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับตัวชี้วัดและกระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลระบุเครื่องมือวัดไว้อย่างชัดเจน การวัดและประเมินผลครอบคลุมพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในตัวชี้วัด ดังนั้นเมื่อพิจารณาแล้ว แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย โดยใช้รูปแบบสมอเป็นฐานของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จึงมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนวิชาภาษาไทย สอดคล้องกับงานวิจัยของเทิดพงษ์ ชัยรัตน์ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมอเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ พบว่า 1) ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมอเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์เท่ากับ 82.92/81.44 2) ประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมอเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 และอรพินท์ ต้นเมืองใจ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้สมอเป็นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้สมองเป็นฐานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐยานันท์ ทองธรรมจินดา (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องผลการพัฒนาชุดฝึกการอ่านและต่อคำคล้องจองตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ชุดฝึกการอ่านและต่อคำคล้องจองตามแนวคิดการเรียนรู้และต่อคำคล้องจองตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 80.80/89.39 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านคำคล้องจองของนักเรียนโดยใช้ชุดฝึกอ่านและต่อคำคล้องจองตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน หลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลสัมฤทธิ์ด้านการต่อคำคล้องจองของนักเรียนโดยใช้ชุดฝึกอ่านและต่อคำคล้องจองตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐานของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ พบว่า ด้านการจัดเนื้อหากิจกรรมให้เหมาะสมกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ด้านการฝึกทักษะกระบวนการคิด การประยุกต์ใช้ความรู้ในการแก้ปัญหา ด้านการออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ด้านการบูรณาการการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้สมองเป็นฐานผสมผสานความรู้ต่างๆ และด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้กับผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับ มาก พิจารณาได้ว่าแผนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 10 แผน ปรากฏให้เห็นถึงความเหมาะสมในการนำไปใช้ ด้วยมีการเข้าถึงผู้เรียนในด้านของความถนัดและความสนใจของผู้เรียน มีการให้ผู้เรียนได้ทดสอบพื้นฐานความรู้ การทำแบบฝึกหัด ใบงาน และแบบทดสอบทั้งในก่อนเรียน และหลังเรียน มีการแจ้งวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่ชัดเจน จัดการเรียนรู้โดยเน้น

รูปแบบสมองเป็นฐาน โดยการสอดแทรกผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เริ่มตั้งแต่การกระตุ้นสมอง ไปจนถึงการบันทึกความรู้และการประยุกต์ใช้ความรู้เดิมและความรู้ใหม่ให้เกิดประโยชน์ทั้งในการเรียนและการใช้ชีวิต จัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งเป็นแบบรายบุคคล และแบบกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้หลายแบบ พร้อมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ ที่มีความหลากหลาย มีการสาธิตและจัดการเรียนรู้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน จนสามารถปฏิบัติได้อย่างชำนาญ เปิดโอกาสการเรียนรู้ การสนทนา การตั้งคำถามและการแสดงความคิดเห็นอย่างมีอิสระ พร้อมด้วย การวัดและประเมินผลผู้เรียนตามความเหมาะสม สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ และเสริมแรงจากรอบด้าน บูรณาการเนื้อหาครบถ้วน ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม รวมถึงความประพฤติที่เหมาะสม สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ มุมสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ เรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ดังนั้นแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยโดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐาน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญาคุณกุล จึงสามารถตอบสนองต่อความสนใจและความถนัดของผู้เรียน การฝึกทักษะกระบวนการคิด การประยุกต์ใช้ความรู้ในการแก้ปัญหา เรียนรู้จากกิจกรรมต่างๆ และประสบการณ์จริง บูรณาการการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้สมองเป็นฐาน และผสมผสานความรู้ต่าง ๆ พร้อมการจัดให้มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดความชื่นชอบในการเรียนรู้ มีความตั้งใจและอยากที่จะเรียนรู้ ครูผู้สอนก็สามารถใช้แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย โดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐาน ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโรงเรียนสุพรรณบุรีปัญญาคุณกุล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จาริ ชุนชำนาญ (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน พัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ความคิดเห็นของครูต่อรูปแบบ การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning : BBL) พัฒนาความ

สามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีผลประเมินโดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning : BBL) พัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 การทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาไทยเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า คะแนนเต็ม 30 คะแนน นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 15.50 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 51.67 คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 24.55 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 81.83 แสดงว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning : BBL) พัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจเพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประกาย ว่องวิการณ (2559) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องผลการสอนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐานที่มีผลต่อความสามารถในการอ่านจับใจความและความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลสว่างอารมณ์ จำนวน 20 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านจับใจความตามแนวการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานมีความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.5 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยรวมอยู่ในระดับมาก

5. ข้อเสนอแนะ

5.1 ควรตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาด้วยความรอบคอบและตรวจสอบให้รอบด้านเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องที่สุด

5.2 ควรมีการนำเสนอที่น่าสนใจ ด้วยวิธีการที่เหมาะสมกับเนื้อหาแต่ละประเภท ในปัจจุบันมีการนำเสนอเนื้อหาที่มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วย เช่น การใช้คิวอาร์โค้ดเพื่อให้ผู้อ่านข้อมูลที่เป็นภาพเคลื่อนไหวหรือความรู้เสริมอื่น ๆ

5.3 ควรมีการนำต้นฉบับของแผนการจัดการเรียนรู้ไปตรวจสอบคุณภาพก่อนนำไปใช้จริง

6. เอกสารอ้างอิง

- จารี ขุนชำนาญ. (2559). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน Brain-Based Learning พัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูเบศร, 5(2), 228.
- ณัฐชยานันท์ ทองธรรมจินดา. (2560). การพัฒนาชุดฝึกอ่านคำคล้องจองตามแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาล 1 วัดพระงาม (สามัคคีพิทยา). วารสารบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 16(74), 168.
- ดารณี ธนภูมิ. (2546). การสอนเด็กปัญญาอ่อน. กรุงเทพฯ : สมใจการพิมพ์.
- เทิดพงศ์ ชัยรัตน์. (2560). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ (สารอาศรมวัฒนธรรมวลัยลักษณ์). สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ปนัดดา ปานโย. (2555). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์หน่วย ชีวิตกับสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยการอาชีพองครักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการ

- วิจัยและพัฒนาหลักสูตร, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ประกาย ว่องวิกรม. (2559). ผลการสอนตามแนวการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการอ่านจับใจความและความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการหลักสูตรและการเรียนรู้, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- พรพิไล เลิศปรีชา และอัครภูมิ จารุกร. (2550). ออกแบบกระบวนการเรียนรู้โดยเข้าใจสมอง. กรุงเทพฯ: ด้านสุขภาพการพิมพ์.
- ภัทรพร ทำคาม. (2560). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (BBL) ร่วมกับแผนผังความคิดเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- วัฒนาพร ระจับทุกซ์. (2542). แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : แอลทีเพลส.
- วิกานดา จักรอติตราพงษ์. (2553). การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบองค์รวมสำหรับนักเรียนระดับ ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศิริพันธ์ เวชแดง. (2561). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้สมองเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 29(3), 34-43.
- สวางค์ ดำเนินสวัสดิ์. (2539). จะสอนภาษาไทยได้สนุกได้อย่างไร. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2544). การใช้กลวิธีอ่านเพื่อการนำไปใช้สำหรับนักเรียน. วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์, 16(2), 45-54.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2551). ครอบเครื่องเรื่องเรื่องความคิด. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- อรพินท์ ต้นเมืองใจ. (2556). ความสามารถในการสื่อสารทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้รูปแบบสมองเป็นฐาน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อัจฉรา ชิวพันธ์. (2551). พัฒนาทักษะภาษาพัฒนาความคิดด้วยกิจกรรมการเล่นประกอบการเล่นภาษาไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : วิพรีน.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2540). หลักการสอน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- อารี สันหลวี. (2554). ทฤษฎีการเรียนรู้ของสมองสำหรับพ่อแม่ ครู และผู้บริหาร. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- อารีรัตน์ วัฒนสิน. (2543, กันยายน). ครูอาชีพตามแนวปฏิรูปการศึกษา. วารสารวิชาการ, 3(9), 2-3.

